

Traumatisch! Hartverscheurend! De horror, de horror! Het moet van de dood van Bambi's moeder geleden zijn dat de internationale gemeenschap zo erg rouwde om het overlijden van een fictief personage als afgelopen weekend om Mr Darcy. Nee, niet die uit *Pride and prejudice*, maar die met zijn foute truien en edele inborst, de mensenrechtenadvocaat die er twee boeken lang over deed om Bridget Jones ten huwelijk te vragen. (Enige verwarring is u vergeven, want of het nu de Darcy van Jane Austen dan wel die van Helen Fielding is, in de verfilmingen is het altijd Colin Firth die hem gestalte geeft. Wat wel eens een groot deel van de populariteit van het personage zou kunnen verklaren.)

Terug naar de kern van de zaak - die draait niet om Firth, maar om een boek. Een boek dat de waarlijk teleurgestelde fan, zo klinkt dreigende taal op de sociale media, niet zal kopen. Op 10 oktober zal Helen Fielding ons namelijk laten zien hoe het haar anti-heldin tegenwoordig vergaat. *Mad about the boy* zal het derde Bridget Jones-boek heten, en de hel barstte los na een voorpublicatie in *The Sunday Times*, waaruit bleek dat Bridget al vijf jaar weduwe is. Een weduwe van 51, met twee kinderen, en geobsedeerd door Twitter, rimpels en jawel hoor, nog altijd door haar gewicht.

Voor wie de jaren negentig gemist heeft: toen we haar leerden kennen, was Bridget Jones een single dertiger, die continu strijd leverde met haar slappe zelf. Wat ze wilde zijn - een intelligente, slanke en beheerste vrouw van de wereld - clashte nogal stevig met haar minitieuze geregistreerde consumptie van alcohol, sigaretten en calorieën. Veel plot kwam er niet bij kijken, het leesplezier school geheel en al in Bridgets zelfspot, en ja, een zekere mate van herkenning zal daar niet vreemd aan geweest zijn. Of die Darcy daar nu zo'n cruciale factor in was, durf ik te betwijfelen - nu ik de eerste schok te boven ben.

Had Fielding een andere keus dan Darcy, de rots in de branding, te vermoorden? Het was dat, of hem een dikke vette midlifecrisis aansmeren, zo schat ik. En anders geen derde boek, want zeg nu zelf, wie zit er te wachten op een boek over een stabiel en met twee kinderen gezegend huwelijk? Een mens mag er niet aan denken dat zelfs Bridget haar zaken mooi op een rij zou krijgen. Maar een Bridget die met een vette kater haar kinderen op zaterdagochtend moet trotseren, dat mag er allicht wel ingaan, bij voorkeur vergezeld van een goede chardonnay.

'Ik zag als kind al de kracht van gemartelde apostelen en gevilde heiligen'

Kunstenaar **DAMIEN HIRST** brengt een kinderboek uit en staat voor de gelegenheid weer even stil bij zijn eigen kindertijd

DE GUERRILLASPEECH VAN SARAH VANHEE

Luister eens 17 minuten

Geen meeting is nog veilig voor de *Lecture for every one* van Sarah Vanhee. Zonder kloppen stapt de theatermaakster binnen bij managers, in de klas, op een koorrepetitie, of vandaag in het Europees parlement. Om steeds dezelfde speech af te steken. **WOUTER HILLAERT**

Vrijdag 27 september, 9 uur. Op de zevende etage van het Leuvense Stadskantoor wil de burgemeester het wekelijkse schepencollege openen. De agenda zit propvol. Maar dan roept de schepen van Cultuur een ongenode gast binnen. Sarah Vanhee gaat aan het hoofd van de tafel staan. Mantelpakje, enigmatisch lachje. Ze blikt rond, gezicht per gezicht. Ze spreekt het college aan als aparte lichamen, die samen een moment beleven. De burgemeester laat een grom horen, zijn schepenen luisteren ingespannen. Tegen de grote ramen, met uitzicht op de stad plakt, een dikke ochtendmist. Ze zitten hier afgesneden van de wereld: een groep bestuurders, tot elkaar veroordeeld.

Sarah Vanhee gaat door met drie vragen, twee anekdotes en één gedachte over wat dat is: een moment samen. Hoe kom je tot beslissingen? En wat is ieders eigen

verantwoordelijkheid daarin? De burgemeester zet spontaan zijn gsm af. Verbergt zijn peinzende emotie of zit hij gewoon agendapunten te overlopen die hij straks zal moeten verdagen? 'Het was moeilijk in te schatten wat deze groep dacht', aldus Vanhee na haar lezing van exact zeventien minuten. 'Ik zag uitgestreken gezichten die zich niet snel zullen geven, in een sfeer van grote ernst, waarin iedereen verstillde luisterde op zichzelf.' Ze is meer collectieve respons gewoon. 'Soms voelen mensen zich persoonlijk geraakt, soms zijn ze het radicaal oneens, of worden ze boos omdat ze niet kunnen dealen met mijn onverwachte inbreuk.'

Vrij spreken

Vanhee deed haar *Lecture for every one* intussen al op negentig plekken, tot in Rotterdam en Helsinki toe. Haar toehoorders hebben er niet voor gekozen publiek te zijn. Een van hen heeft haar uit-

genodigd, de rest weet van niets. In haar speech bevraagt Vanhee vooral de betekenis van samenleven en het persoonlijke vermogen van mensen. 'Er is geen systeem buiten ons.' Ze zet opnieuw ideeën als zorg, vrijheid en liefde op de agenda. 'Angst is voor wie doodgaat. Liefde is voor wie leeft. Wij leven.'

Deze woorden zijn al uitgesproken in een Surinaams ontmoetingscentrum, voor bestuurders van grote banken, vlak voor een film in de cinema, voor verslaafden en in een kleedkamer vol lopers. Zelfs het Koninklijk Paleis stond ooit op het verlanglijstje. 'Elke plek waar mensen samenzijn kan op een of andere manier politiek worden', gelooft Vanhee. 'Deze maatschappij is een co-creatie van iedereen.'

Lecture for every one is haar manier om buiten artistieke kringen te treden. 'Van veel politiek theater ontgaat me de impact. Het spreekt vaak dezelfde ideeën uit voor hetzelfde publiek. Hoe hou je echt de vinger aan de pols van een neoliberale geïndustrialiseerde maatschappij, zonder in "wij" en "zij" te denken, in een taal die voor iedereen herkenbaar is? Ik zie deze lezing als een vorm van "parthesia": een vrij spreken door essentiële vragen te stellen, maar los van ideologische claims. Anders blijven mensen niet luisteren.'

Vaste routine

De reële impact bij toehoorders is soms moeilijk te beoordelen, maar toch leerde Vanhee dat mensen vooral bezig zijn met hun eigen kleine wereldje, met hun vaste routine. 'Ze bevragen hun verhouding tot het grote geheel lang niet

Lezing in Museum M. © rr

zo vaak. Velen splitsen ook hun functie van hun persoon. Zo hoorde ik van een bedrijfsleider dat hij als vader helemaal anders had geluisterd dan als ceo. Angstaanjagend vind ik dat.'

De moeilijkste lezing was die in de Molenbeekse gemeenteraad. Niemand luisterde, en uiteindelijk werd de micro uitgeschakeld. 'Maar op veel andere plekken tonen mensen zich veel ontvankelijker dan ik had gevreesd. Ze gaan minder beredeneerd spreken, laten voor elkaar meer twijfel toe. In een kerk in Rotterdam was er een man die de hele lezing moest huilen. Studenten podologie gingen zich echt afvragen waar ze mee bezig waren.'

Macht

Haar lezing op het Leuvense schepcollege, in het kader van Stuk Start, sloot Vanhee af met dezelfde woorden als voor daklozen, voor arbeiders en vandaag dus voor europarlementariërs. Ze vroeg hen na te denken over het woord 'macht'. Dan nam ze haar papieren, stapte het lokaal uit en liet het college licht verbouwereerd achter.

Wie weet krijgen Leuvenaren binnenkort één onverwacht genereuze beleidsbeslissing te horen?

Van 10 tot 26 okt toert 'Lecture for every one' door Gent, in het Possible Futures-festival van Vooruit en CAMPO. Er zijn ook vier publieke lezingen in Vooruit.
www.lectureforeveryone.be,
www.campo.nu, www.vooruit.be

Sarah Vanhee wil haar publiek laten nadenken. © Phile Deprez

'Van veel politiek theater ontgaat me de impact. Het spreekt vaak dezelfde ideeën uit voor hetzelfde publiek'

De moeilijkste lezing was die in de Molenbeekse gemeenteraad. Niemand luisterde, en uiteindelijk werd de micro uitgeschakeld